

TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE KEBEK ARASINDA SOSYAL GÜVENLİK SÖZLEŞMESİ

İmza Tarihi: 21.11.2000

Resmi Gazete Tarihi: 18.02.2004

Resmi Gazete No: 25377

Yürürlük Tarihi: 01.01.2005

Sosyal Güvenlik alanında mevzuatlarından karşılıklı olarak yararlanmayı arzu ederek, aşağıdaki hususlarda mutabık kalmışlardır.

KISIM I GENEL HÜKÜMLER

Madde 1

Tanımlar

(1) Mutabakatta aksine bir hüküm bulunmadığı takdirde, aşağıdaki deyimler karşılarında yazılı anlama gelirler:

(1.1) "Yetkili Makam"

Kebek bakımından; ilgili mevzuatı uygulamakla görevli Kebek Bakanı, Türkiye bakımından; Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ve ilgili diğer Bakanlıklar,

(1.2) "Yetkili Kurum"

Kebek bakımından; 2'nci maddenin 1 inci fıkrasının (a) bendinde belirtilen mevzuatın uygulanmasından sorumlu Kebek Bakanlık veya Kuruluşu, Türkiye bakımından; 2'nci maddenin 1 inci fıkrasının (b) bendinde belirtilen mevzuatın uygulanmasından sorumlu kurum veya kuruluşlar,

(1.3) "Mevzuat"

Sosyal güvenlik dalları ve rejimleri konusunda 2'nci maddede sözü edilen kanun, tüzük ve yönetmelikler ile bunların ek ve değişiklikleri,

(1.4) "Sigortalılık Süresi"

Kebek bakımından; Kebek Gelirler Rejimi hakkındaki kanun uyarınca primlerin veya bir malullük gelirin ödendiği her yıl veya eşdeğer kabul edilen diğer bütün yıllar, Türkiye bakımından; yürürlükteki mevzuata göre prim ödenen ve prim ödenmiş kabul edilen süreler,

(1.5) "Yardımlar"

Taraflardan her birinin mevzuatında öngörülen bir aylık, gelir, ödenek, maktu bir miktar veya her nevi tamamlayıcı, ek ya da zam niteliğindeki yardımlar dahil para yardımları,

(1.6) "Vatandaş"

Kebek bakımından; Kanada vatandaşlığını taşıyan ve 2'nci maddenin 1 inci fıkrasının (a) bendinde sözü edilen mevzuata tabi olan veya o mevzuata tabi olmuş olup, o mevzuat uyarınca haklara sahip olan veya olmuş bulunan kimse, Türkiye bakımından; Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlığını taşıyan ve 2'nci maddenin 1 inci fıkrasının (b) bendinde sözü edilen mevzuata tabi olan veya o mevzuata tabi olmuş olup, o mevzuat uyarınca haklara sahip olan veya olmuş bulunan kimse,

(2) Bu maddede tanımlanmayan herhangi bir deyim, uygulanacak mevzuatta kendisine atfedilen anlamı taşır.

Madde 2

Mutabakatın Kapsadığı Mevzuat

(1) Bu Mutabakat;

a) Kebek bakımından; Kebek Gelirler Rejimine ilişkin mevzuata,

b) Türkiye bakımından; sadece malullük, yaşlılık ve ölüm sigortalarını kapsamak üzere;

I) 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'na,

II) 5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanunu'na,

III) 1479 sayılı BAĞ-KUR Kanunu'na,

IV) 2925 sayılı Tarım İşçileri ile 2926 sayılı Tarımda Kendi Adına ve Hesabına Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kanunlarına,

V) 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'nun geçici 20. Maddesine tabi sandıklar hakkındaki mevzuata, uygulanır.

(2) Bu Mutabakat, 1 inci paragrafta sözü edilen mevzuatı tamamlayan veya o mevzuatın yerine geçen veya o mevzuatı değiştiren kanun veya tüzük hükümlerine de uygulanır.

(3) Bu Mutabakat, bir taraf mevzuatını yeni hak sahibi gruplar ve yeni yardımlarla genişleten kanun ve tüzüklere, diğer tarafça bu kanun ve tüzüklerin yürürlüğe girmesini takip eden 3 ay içinde, bir itiraz bildiriminde bulunulmadıkça uygulanır.

(4) Yeni bir sosyal güvenlik dalını kapsayan kanun veya tüzük, bu hususta taraflar arasında Mutabakatta değişiklik yapılması halinde uygulanır.

Madde 3

Kişisel Uygulama Alanı

Aksine hüküm bulunmadığı takdirde, bu Mutabakat, taraflardan birinin mevzuatına tabi olan veya tabi olmuş bulunan kimseler ile bunların hak sahiplerine uygulanır.

Madde 4

İşlem Eşitliği

Mutabakatta aksine hüküm bulunması hariç, 3 üncü maddede tanımlanan kimseler akit taraflardan birinin mevzuatının uygulanmasında o tarafın vatandaşları ile eşit işleme tabidirler.

Madde 5

Yardımların İhracı

(1) Bu Mutabakatta aksi belirtilmedikçe; bir taraf mevzuatı veya Mutabakat uyarınca ödenecek yardımlar, sadece yararlananın diğer taraf ülkesinde ikamet etmesi veya bulunması nedeniyle indirilemez, değiştirilemez, kesilemez, iptal edilemez veya geri alınamaz. Bu yardımlar diğer taraf ülkesinde de ödenir.

(2) Bir akit tarafça, Mutabakata göre diğer akit taraf ülkesinde ödenebilen bir yardım, birinci tarafın kendi vatandaşlarına iç mevzuatı uyarınca uyguladığı aynı koşullarla, her iki tarafın ülkeleri dışında da ödenir.

KISIM II

UYGULANACAK MEVZUATA İLİŞKİN HÜKÜMLER

Madde 6

Genel Kural

Bu Mutabakatta aksine hüküm bulunmadıkça 7, 8, 9, 10 ve 11'inci madde hükümleri saklı kalmak üzere, bir tarafın ülkesinde çalışan kimse o tarafın mevzuatına tabidir.

Madde 7

Kendi Hesabına Çalışanlar

Bir tarafın ülkesinde ikamet eden ve diğer taraf ülkesinde veya her iki tarafın ülkesinde kendi ad ve hesabına çalışan kimse bu çalışma ile ilgili olarak, yalnız ikamet yeri ülkesinin mevzuatına tabidir.

Madde 8

Geçici Görevliler

Bir tarafın mevzuatına tabi olan ve işvereni tarafından 60 ayı geçmeyen bir süre için diğer taraf ülkesine geçici olarak gönderilen kimse, geçici görevli olarak bulunduğu süre zarfında, bu çalışma ile ilgili olarak, birinci tarafın mevzuatına tabidir. Bu süre, iki tarafın yetkili makamlarının onayı ile uzatılabilir.

Madde 9

Bir Uluslararası Nakliye Firması Tarafından İstihdam Edilen Gemi veya Uçak Personeli

(1) Uluslararası bir nakliyatçının gemi veya uçak personeli sıfatıyla her iki taraf ülkesinde çalışan ve kendi ad ve hesabına ya da başkası hesabına hava veya deniz yolu ile yolcu veya mal taşımacılığı yapan ve işyeri merkezi taraflardan birinin ülkesinde bulunan kimse, bu çalışma ile ilgili olarak, yalnız işyeri merkezinin bulunduğu tarafın mevzuatına tabidir.

(2) Bununla birlikte, anılan kimse, teşebbüsün işyeri merkezinin bulunduğu Taraf dışında diğer tarafın ülkesinde bir şubesi veya daimi temsilciliğinin bulunması halinde ülkesinde bu şube veya daimi temsilciliğin bulunduğu taraf mevzuatına tabidir.

(3) 1 ve 2'nci paragraflara karşın, istihdam edilen kimse, ağırlıklı olarak ikamet ettiği taraf ülkesinde çalışıyorsa, bu çalışma ile ilgili olarak, kendisini istihdam eden nakliyatçının o ülkede işyeri merkezi, şubesi veya daimi temsilciliği bulunmasa dahi, yalnız o taraf mevzuatına tabi olur.

Madde 10

Devlet Hizmeti Gören Kimse

(1) Taraflardan biri adına devlet hizmeti gören ve diğer taraf ülkesinde bir çalışma için görevlendirilen kimse, bu çalışma ile ilgili olarak birinci tarafın mevzuatına tabi olur.

(2) Taraflardan birinin ülkesinde ikamet eden ve o ülkede diğer taraf adına devlet hizmeti gören kimse, bu çalışma ile ilgili olarak, o ülkede uygulanan mevzuata tabi olur. Ancak, bu kimse kendisini istihdam eden tarafın vatandaşı ise, çalışmaya başladıktan veya Mutabakatın yürürlüğe girmesinden itibaren 6 aylık bir süre zarfında, kendisini istihdam eden ülke mevzuatının uygulanması yolunda tercihte bulunabilir.

(3) Mutabakatın hiçbir hükmü, 2'nci maddede sözü edilen mevzuatla ilgili olarak, 18 Nisan 1961 tarihli Elçilik İlişkileri Hakkındaki Viyana Sözleşmesi hükümlerine veya 24 Nisan 1963 tarihli Konsolosluk İlişkileri Hakkındaki Viyana Sözleşmesi hükümlerine aykırı biçimde yorumlanamaz.

Madde 11 Tabi Olmaya İlişkin İstisna Hükümleri

Her iki tarafın yetkili makamları, karşılıklı anlaşmak suretiyle, bir kişi veya kişiler grubu ile ilgili olarak 6,7,8,9 ve 10'uncu madde hükümlerinin uygulanmasını değiştirebilirler.

KISIM III

YARDIMLARA İLİŞKİN HÜKÜMLER

Madde 12

Sağlanacak Yardımlar

Bu Kısım;

- (1) Kebek bakımından 2'nci maddenin 1 inci fıkrasının (a) bendinde sözü edilen mevzuatta öngörülen bütün yardımlara uygulanır.
- (2) Türkiye bakımından ise 2'nci maddenin 1 inci fıkrasının (b) bendinde sözü edilen mevzuatta öngörülen bütün yardımlara uygulanır.

Madde 13

Sürelerin Birleştirilmesi İlkesi

- (1) Bir kimsenin her iki taraf mevzuatına göre geçmiş süreleri varsa ve o kimse bir yardımdan yararlanmak için taraflardan yalnız birinin mevzuatına göre geçen süreler itibariyle yardıma hak kazanmıyorsa, o tarafın yetkili kurumu, uyguladığı mevzuat çerçevesinde yardımdan yararlanma hakkının doğmasında, gerektiği ölçüde, kendi mevzuatına göre geçen süreleri ve diğer taraf mevzuatına göre geçen süreleri çakışan sürelerden biri dikkate alınmak suretiyle birleştirir.
- (2) Bu Mutabakatın herhangi bir diğer hükmüne bakılmaksızın, eğer bir taraf mevzuatı uyarınca, bir kimse tarafından tamamlanmış sigortalılık sürelerinin toplamı bir yıldan az ise ve eğer, sadece bu süreler göz önüne alınarak, mevzuat uyarınca bir yardım hakkı doğmuyorsa, o tarafın yetkili kurumundan bu Mutabakat dolayısı ile bu süreler ile ilgili olarak o kimseye yardım sağlanması talep edilemez. Şu kadar ki, bu süreler uygulanan mevzuata göre yardım hakkının belirlenmesinde diğer tarafça dikkate alınır.

Madde 14

Kebek Mevzuatı Uyarınca Sağlanacak Yardımlar

- (1) Taraflardan her ikisinin mevzuatına tabi olmuş bulunan bir kimse, kendisi, geçindirmekle yükümlü olduğu kimseleri, dul ve yetimleri veya hak sahipleri için 13 üncü maddede öngörülen süre birleşimine başvurmaksızın, Kebek Mevzuatı uyarınca bir yardımdan yararlanma hakkının doğması için gerekli koşulları taşıyorsa, Kebek Yetkili Kurumu uyguladığı mevzuat hükümlerine göre yardım miktarını belirler.
- (2) 1'inci paragrafta sözü edilen kimse, süre birleşimine başvurmaksızın bir yardımdan yararlanma hakkının doğması için gerekli koşulları taşımıyorsa, Kebek Yetkili Kurumu aşağıda belirtildiği şekilde hareket eder:
  - a) Anılan kurum, Türk Yetkili Kurumunun bir takvim yılında asgari 90 günlük bir sigortalılık süresinin Türk Mevzuatına göre alacak kaydedildiğini tasdik etmesi halinde ve bu sürenin Kebek Mevzuatında tanımlanan şekilde prim ödeme sürelerine dahil olması kaydıyla, bir prim ödeme yılını tanıyır;
  - b) Anılan kurum 13 üncü maddeye uygun olarak, (a) paragrafı uyarınca tanınan yılları ve Kebek Mevzuatına göre geçen süreleri birleştirir.
- (3) Yardımdan yararlanma hakkının 2'nci paragrafta öngörülen süre birleşimi çerçevesinde kazanılmış olması halinde, Kebek Yetkili Kurumu ödenecek yardım miktarını aşağıda belirtildiği şekilde tayin eder:
  - a) Yardımın kazançlara bağlı olan kısmının miktarı Kebek Mevzuatına göre hesaplanır,
  - b) Bu Mutabakat uyarınca ödenecek yardımın sabit oranlı birleşik miktarı;Kebek Gelirler Rejimine göre belirlenen sabit oranlı yardım miktarı ile bu rejime ilişkin mevzuatta tanımlanan prim ödeme süreleri ve Kebek Gelirler Rejimindeki prim ödeme süreleri arasındaki oranı gösteren kesrin çarpılması suretiyle hesaplanır.

Madde 15

Türk Mevzuatı Uyarınca Sağlanacak Yardımlar

(1) Taraflardan her ikisinin mevzuatına tabi olmuş bulunan bir kimse, kendisi, bakmakla yükümlü olduğu kimseler, dul ve yetimler veya hak sahipleri için 13 üncü maddede öngörülen süre birleşimine başvurmaksızın, Türk Mevzuatı uyarınca bir yardımdan yararlanma hakkının doğması için gerekli koşulları taşıyorsa, Türk Yetkili Kurumu uyguladığı mevzuat hükümlerine göre yardım miktarını belirler.

(2) (1)'inci paragrafta sözü edilen kimse, süre birleşimine başvurmaksızın bir yardımdan yararlanma hakkının doğması için gerekli koşulları taşıyamıyorsa, Türk Yetkili Kurumu aşağıda belirtildiği şekilde hareket eder:

a) Türk Mevzuatı uyarınca bir yaşlılık ödemesi hakkı doğması için;

i) anılan kurum, Kebek Yetkili Kurumu tarafından tasdik edilen her sigorta yılı için, Türk Mevzuatına göre 360 prim gününü kabul eder.

ii) (a) i bendinin uygulanmasıyla bir yardım hakkı doğmuyorsa, anılan kurum, Kebek ülkesinde uygulanan yaşlılık sigortasına göre ikamet edilen her günü, Türk Mevzuatı uyarınca prim ödenmiş bir gün olarak kabul eder, ancak bu gün Kebek Mevzuatına göre geçen bir sigortalılık süresi ile çakışmamalıdır ve bu şekilde kabul edilen gün sayısı da yılda 360'ı aşmamalıdır.

iii) anılan kurum, (a) i ve (a) ü bentleri uyarınca tanınan günleri, Türk Mevzuatı kapsamında geçen sürelerle birleştirir.

b) Türk Mevzuatı uyarınca malullük veya ölüm yardımı hakkı doğması için, Kebek Gelirler Rejimi Yasasına göre sigortalı olunan bir takvim yılı Türk Mevzuatınca 360 gün olarak kabul edilir.

(3) Bir kimsenin, Türk Sigorta Rejimine giriş tarihinden önce, Kebek Gelirler Rejimi Yasası uyarınca bir sigortalılık süresi veya Kebek ülkesinde uygulanan Yaşlılık Yasası uyarınca bir ikamet süresi varsa, bu sürelerden başlangıç tarihi en eski olanı, Türk Sigorta Rejimine giriş tarihi olarak kabul edilir.

(4) Eğer yardımdan yararlanma hakkı 2'nci paragrafta öngörülen süre birleşimi sayesinde kazanılıyorsa, Türk Yetkili Kurumu ödenecek yardım miktarını aşağıdaki gibi tayin eder:

a) Önce ödenecek teorik yardımın miktarı, 2'nci fıkra uyarınca birleştirilmiş tüm sigortalılık süreleri, Türk Mevzuatına göre geçmiş gibi kabul edilerek hesaplanır.

b) (a) bendine göre hesaplanan tutar şu oranla çarpılır. Bu oranın payı Türk Mevzuatına göre geçirilmiş sürelerin toplamıdır. Paydası ise Türk Mevzuatına göre geçirilmiş sürelerin toplamı ile 2'nci paragrafta göz önüne alınması istenen sürelerin toplamı ile elde edilen süredir.

c) (b) bendinin uygulanmasında, yalnız 2'nci paragrafın (a) i bendi uyarınca tanınan sigortalı sürelerin birleştirilmesi sayesinde bir yardım hakkı kazandırsa, Kebek Ülkesinde uygulanan yaşlılık sigortasının uygulanmasıyla kabul edilen ikamet süreleri ödenecek yardımın hesaplanmasında dikkate alınmaz.

Madde 16

Üçüncü Taraf Mevzuatına Göre Geçen Süreler

Eğer bir kimse 14 veya 15'inci maddelerde öngörülen birleştirme işleminden sonra bir yardıma hak kazanmıyorsa, taraflardan her birine sigortalılık sürelerinin birleştirilmesine ilişkin hükümleri içeren yasal bir sosyal güvenlik belgesi ile bağlı olan bir üçüncü tarafın mevzuatına göre geçen sigortalılık süreleri, bu bölümde öngörülen usuller dahilinde, yardımlardan yararlanma hakkının tespitinde nazara alınır.

KISIM IV ÇEŞİTLİ HÜKÜMLER

Madde 17

İdari Düzenleme

- (1) Mutabakatın uygulama usul ve esasları taraflarca düzenlenecek bir İdari Düzenleme'de belirtilir.
- (2) Taraflardan her birinin irtibat kurumları İdari Düzenleme'de gösterilir.

Madde 18

Yardım Talebi

- (1) Mutabakat hükümleri uyarınca bir yardımdan yararlanmak için ilgili kimse, İdari Düzenlemede öngörülen usuller dahilinde talepte bulunur.
- (2) III üncü Kısımın uygulanmasında, bir tarafın mevzuatına göre Mutabakatın yürürlüğe girmesinden sonra yapılan bir yardım talebi aşağıdaki hallerde diğer tarafın mevzuatına göre yapılmış bir talep sayılır;
  - a) İlgili kimsenin, talebinin diğer tarafın mevzuatı uyarınca yapılmış bir talep olarak kabul edilmesi niyetini belirtmesi halinde;
  - b) İlgili kimsenin, talep tarihinde, sigortalılık sürelerinin diğer taraf mevzuatına göre geçtiğini bildirmesi halinde; Böyle bir talebin alındığı tarih, bu talebin birinci tarafın mevzuatına göre alındığı tarih olarak kabul edilir.
- (3) Talebin, 2'nci paragrafta belirtildiği şekilde kabul edilmesi, ilgilinin yardım talebinin diğer taraf mevzuatı uyarınca ertelenmesini istemesine engel olmaz.

Madde 19

Yardımların Ödenmesi

- (1) Her türlü para yardımı, hak sahibi kimseye, ödemeyi yapacak olan tarafın parasına göre veya ilgilinin ikamet yeri ülkesinde geçerli olan bir paraya göre, idari giderler veya yardımın ödenmesinde yapılan her nevi giderler için indirim yapılmaksızın ödenir.
- (2) 1 inci paragrafın uygulanmasında, bir kambiyo oranı uygulamasına başvurulması gerekiyorsa, bu oran ödemenin yapıldığı tarihte yürürlükte olan orandır.

Madde 20

Bir Talep, Bir Bildirim veya Bir İtirazın Sunulması

- (1) Bir tarafın mevzuatı uyarınca o tarafın yetkili makamına veya kurumuna belirli bir süre zarfında yapılması gereken bir talep, bir bildirim veya itiraz aynı süre içinde diğer tarafın yetkili makamına veya kurumuna yapılırsa geçerli sayılır. Bu durumda, anılan ikinci tarafın yetkili makamı veya kurumu, söz konusu talep, dilekçe, bildirim veya bu itirazı vakit geçirmeden birinci tarafın yetkili makamına veya kurumuna gönderir.
- (2) Bu dilekçe, bu talep veya bu itiraz ya da bildirim taraflardan birine gönderildiği tarih, diğer tarafın bir yetkili makamına veya kurumuna sunulduğu tarih olarak kabul edilir.

Madde 21

Tıbbi Kontroller

- (1) Bir tarafın yetkili kurumunun talebi üzerine, diğer tarafın yetkili kurumu ikinci taraf ülkesinde ikamet eden veya bulunan bir kimseyi ilgilendiren tıbbi kontrolleri yapmak üzere lüzumlu tedbirleri alır.
- (2) 1 inci paragrafta sözü edilen tıbbi kontroller yalnız diğer tarafın ülkesinde yapılmış olmaları nedeniyle geçersiz sayılamaz.

Madde 22

Gider ve Vizeden Bağışıklık

(1) Bir tarafın mevzuatının uygulanmasında bir belge veya evrakın düzenlenmesi ile ilgili olarak o taraf mevzuatında öngörülen her nevi gider bağışıklığı veya indirimi diğer taraf mevzuatının uygulanmasında gerekli belgeler ile evrakı da kapsar.

(2) Mutabakat uyarınca gerekli her nevi belge, elçilik veya konsolosluk vizesinden veya benzeri diğer her nevi işlemde bağışıklıdır.

Madde 23

Kişisel Nitelikli Bilgilerin Korunması

(1) Bu maddede, "bilgi" sözcüğü bir gerçek veya tüzel kişinin kimliğinin kolayca tespitine imkan veren her nevi bilgiyi ifade eder.

(2) Bir tarafın mevzuatına göre bir bilginin açığa vurulması gerekli olmadıkça, bir tarafın kurumunca diğer tarafın kurumuna gönderilen her nevi bilgi gizli kalır ve münhasıran Mutabakatın uygulanmasında kullanılır.

(3) Bilgileri içeren bir dosyaya girme, ülkesinde bu dosyanın bulunduğu taraf mevzuatına tabidir.

Madde 24

İdari Yardımlaşma

Yetkili makamlar ve kurumlar:

- Mutabakatın uygulanmasında gerekli her nevi bilgiyi karşılıklı olarak birbirlerine verirler;
- Mutabakatın uygulanmasıyla ilgili her nevi sorun için bir gider sözkonusu olmaksızın birbirlerine yardım ederler;
- Mutabakatın uygulanması amacıyla alınan önlemler veya mevzuatlarında Mutabakatın uygulanmasını etkileyecek biçimde meydana gelen değişiklikler konusunda her nevi bilgiyi birbirlerine gönderirler;
- Mutabakatın yorumunda veya uygulanmasında karşılaşılan güçlükleri birbirlerine bildirirler.

Madde 25

Kurumlar Arası Ödemeler

(1) Bir tarafın yetkili kurumu diğer tarafın yetkili kurumuna 21'inci maddeye göre yapılan her tıbbi kontrole ilişkin giderleri ödemek zorundadır. Bununla birlikte, yetkili kurumların elinde mevcut tıbbi bilgiler veya diğer bilgilerin aktarılması idari yardımlaşmanın tamamlayıcı bir parçasını oluşturur ve gidersiz yerine getirilir.

(2) 1 inci Paragrafta belirtilen ödemenin nasıl yapılacağı İdari Düzenleme'de belirtilir.

Madde 26

Haberleşmeler

(1) Her iki tarafın yetkili makamları, kurumları ve kuruluşları, aralarında kendi resmi dilleri ile haberleşebilirler.

(2) Bir mahkemenin veya kurumun kararı diğer tarafın ülkesinde ikamet eden kimseye doğrudan gönderilebilir.

Madde 27

Anlaşmazlıkların Çözülmesi

(1) Her iki tarafın yetkili makamları, taraflar arasında bu Mutabakatın yorumu ve uygulanmasında doğabilecek her nevi anlaşmazlığı doğrudan müzakereler yolu ile çözmeye gayret ederler.

(2) Eğer ihtilaf, müzakerelerin başlama tarihinden itibaren 6 ay zarfında çözümlenemediği takdirde, taraflardan biri veya her ikisinin talebi üzerine, Hakem Komisyon'una gönderilir. Bu Hakem Komisyonun oluşum tarzı ve işleyiş usulleri İdari Düzenleme'de belirlenir.

(3) Hakem Komisyonu ihtilafın çözümlenmesi için uyuşmazlık hakkında Mutabakatın ruhu ve temel ilkelerine göre bir karar verir. Komisyonun kararları bağlayıcı ve kesindir.

KISIM V GEÇİCİ VE SON HÜKÜMLER

Madde 28

Geçici Hükümler

(1) Mutabakat, yürürlük tarihinden önceki süre için hiçbir yardım ödenmesi hakkını doğurmaz.

(2) III üncü Bölümün uygulanmasında ve I inci paragraf hükümleri saklı kalmak kaydıyla;

a) Mutabakatın yürürlüğe girmesinden önce geçen bir sigortalılık süresi Mutabakat uyarınca bir yardımdan yararlanma hakkının doğmasında nazara alınır,

b) Ölüm toptan ödemesi dışındaki bir yardım, Mutabakatın yürürlüğe girmesinden önceki bir olayla ilgili dahi olsa Mutabakat uyarınca ödenir.

c) Tarafların, hakların zaman aşımına ilişkin mevzuat hükümleri dikkate alınmaksızın, 13 üncü madde ile öngörülen hizmet birleştirilmesi sonucu bir yardım ödenmesi gerektiğinde ve bu yardım talebi, Mutabakat'ın yürürlüğe giriş tarihinden itibaren iki yıl içinde yapılırsa, Mutabakat'tan doğan haklar:

i) Olay Mutabakat'ın yürürlüğe giriş tarihinden önce meydana gelmişse, yürürlük tarihinden itibaren, veya,

ii) Mutabakat'ın yürürlüğe giriş tarihinden sonraki olaylar için ise, emeklilik, ölüm veya yardım hakkı doğuran tıbben onaylanmış bir malullük tarihinden itibaren, kazanılır. Şayet yardım talebi, Mutabakat'ın yürürlüğe giriş tarihinden sonraki iki yıllık sürenin sona ermesinden sonra yapılırsa, haklar, Taraflardan biri veya diğerinin mevzuatlarında öngörülen tarihten itibaren kazanılır.

d) Vatandaşlık veya ikamet durumu nedeniyle reddedilmiş uzatılmış veya durdurulmuş olan bir yardım, ilgilinin talebi üzerine, Mutabakatın yürürlük tarihinden itibaren bağlanır veya ihya edilir.

e) Mutabakatın yürürlüğe girmesinden önce bağlanmış olan bir yardım, ilgilinin talebi üzerine yeniden gözden geçirilir. Yardım aynı zamanda re'sen yeniden gözden geçirilebilir. Eğer yeniden gözden geçirme işlemi Mutabakatın yürürlüğe girmesinden önce ödenen miktarın altında bir yardımın tespiti sonucunu doğuruyorsa, yardım önceki düzeyinde ödenmeye devam eder.

f) (d) ve (e) bentlerinde öngörülen talep, Mutabakatın yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 2 yıllık bir süre içinde yapılırsa; tarafların, hakların zaman aşımına ilişkin mevzuat hükümlerine rağmen. Mutabakattan doğan hakları, Mutabakat'ın yürürlüğe girdiği tarihten itibaren kazanılır.

g) (d) ve (e) bentlerinde öngörülen talep, Mutabakatın yürürlüğe girmesini izleyen 2 yıllık sürenin sona ermesinden sonra yapılırsa; uygulanan mevzuatın daha elverişli hükümleri saklı kalmak kaydıyla, zaman aşımına uğramayan haklar, talep tarihi itibariyle kazanılır.

(3) 8 inci maddenin uygulanmasında Mutabakatın yürürlüğe girdiği tarihte geçici görevli kişi durumunda bulunan bir kimse ancak, o tarihten itibaren geçici olarak görevlendirilmiş kabul edilir.

Madde 29

Mutabakatın Yürürlüğe Girmesi ve Fesih

(1) Akit taraflardan her biri diğerk tarafa Mutabakatın yürürlüğe girmesi için gerekli olan iç usulleri tamamladığını bildirir.

(2) Mutabakat akit taraflar arasında karşılıklı mektup teatisi ile belirlenen yürürlüğe giriş tarihinden itibaren sınırsız bir süre için geçerlidir. Mutabakat, taraflardan birinin diğerk tarafa yaptığı bildirim ile feshedilebilir. Mutabakat bildirim tarihini izleyen en az 12 ay sonra, 31 Aralık'ta sona erer.

(3) Eğer Mutabakat sona ererse, Mutabakat hükümleri uyarınca kazanılmış olan haklar devam eder ve Mutabakat uyarınca kazanılmakta olan haklar üzerinde karar vermek üzere müzakerelere girişilir.

21 Kasım tarihinde, Kebek'de her iki metin aynı şekilde geçerli olmak üzere, Türkçe ve Fransızca dillerinde düzenlenmiştir.